

မောင်စူးစမ်း

မီဒီယာလောကသို့ရှုမြင်ချက်များ

အလှ၊ ဘတင်းနှင့်
ညိုဇာတ်

အလှ၊ သတင်းနှင့် ညို၊ ဓါတ်

ဈာန်

ဒဿ နဆရာသည် စားပွဲပေါ်တင်ထားသော ရင်သား ခုနှစ် သွယ်ပါသည် နတ်သမီးရုပ်ကို ဈာန်ဝင်ပြီး ကြည့်နေသည်။ စကားသုံးခွန်းကိုလည်း ဒဿ နဆရာက သူ့ခေါင်းထဲမှ ထုတ်ယူပြီး ဆင်ခြင်ကြည့်လိုက်သည်။ နတ်သမီးအရုပ်သည် ဘာအရုပ်လဲ။

သဘာဝအရုပ် Natural Object လား။ မ ဖြစ်တန်ရာ။ သဘာဝက ဤလို အရုပ်မျိုးကို ထုလုပ်ပေးမည် မဟုတ်။ ထုလုပ်ပေးနိုင်စွမ်းလည်း မရှိ။ လူက ထုလုပ်သော အရာဝတ္ထုသာ ဖြစ်ချေမည် ။ ဘယ်သူက ထုလုပ်ထားသည်ဆိုသည်မှာ အကြောင်းမဟုတ်။ လူက ဖန်တီးထားသော အရာဟု ဒဿ နဆရာက ယူဆလိုက်သည်။

လူဖန်တီးသော အရာ၌ ပင် နှစ် မျိုးရှိသည်။ ပထမအမျိုးအစားမှာ လက်မှု ပညာဖြင့် ဖန်တီးထားသော အရာ ဖြစ်သည်။ ဤအရာသည် ရှေးပဝေသဏီကတည်းက ရှိသည်။ လူရိုင်းသည် လူယဉ်သည်မှာ အခရာ မဟုတ်ပါ။ တန်ဆာပလာကိုင်တက် အသုံးပြု တက်ချိန်မှစ၍ ဤအမျိုးအစားသည် ပေါ်ခဲ့ဟန်ရှိသည်။

လူယဉ်လာသည်ဆို၍ သိပ္ပံပညာများ ထွန်းကားလာသော အခါ သိပ္ပံပညာဖြင့် ဖန်တီးသော လူလုပ်အရာဝတ္ထုတို့သည်လည်း တစ်ပြုံတစ်ခေါင်းကြီးပေါ်လာသည်။ ယင်းအရာဝတ္ထုတို့ကို သိပ္ပံလုပ်အရာဝတ္ထုများ scientifact ဟု ခေါ်သည်။

သိပ္ပံလုပ်ပစ္စည်းတို့သည် သိပ္ပံ ဖြစ်သည့်အလျောက် သက်သေထူရန် လိုသည်။ ခိုင်လုံရန် လိုသည်။ အထောက်အထားရှိ- မရှိ လိုသည်။ အခြား လူလုပ် ပစ္စည်းနှင့် သဘာဝပစ္စည်းတို့၌ မူ ဤသို့ သက်သေထူမှု မရှိပေ။

နှစ် မျိုး

ဒဿ နဆရာသည် သူ၏ နတ်သမီးအရုပ်ကို ကြည့်ပြီး တစ်မူးခြားသည်ဟု

စွဲမှတ်လိုက်သည်။ ဤသို့ စွဲမှတ်သော အခါ၌ အင်္ဂလိပ်စကားလုံး significant ကို ဘာသာပြန်မိနေသည်။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ အဘိဓာန်ကို လှန်ကြည့်လိုက်သည်။ ထူးခြားသော အဓိပ္ပာယ်ရှိသော သရုပ်သကန်ပေါ်လှသော ဆိုပြီး အဓိပ္ပာယ်ပေးထားသည်။

သူ၏ နတ်သမီးရုပ် တစ်မူထူးခြားသည်မှာ အဓိပ္ပာယ်ရှိသော ကြောင့် ဖြစ်တန်ရာသည်။ သရုပ်သကန်ပေါ်လှသော ကြောင့် ဖြစ်တန်ရာသည်။ နှစ် မျိုးစလုံးကြောင့် လည်း ဖြစ်တန်ရာသည်။

ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဒဿ နှစ်ဆရာသည် ခေတ်သစ် ဘာသာဗေဒအမြင်တစ်ခုကို သွားသတိရမိပြန်သည်။ ဤအမြင်အရ အဓိပ္ပာယ် (မီးနင်း)သည် သတင်းအချက်အလက်တစ်မျိုး၊ information ပင် ဖြစ်သည်။ အချို့က အဓိပ္ပာယ်နှင့် သတင်းကို ရောပစ်ခြင်းကို မကြိုက်။ တစ်မျိုးစီ တစ်ကန့်စီ စဉ်းစားချင်ကြသည်။

သမိုင်းနှင့် နွယ်သော ပညာရှင်တို့က တစ်မျိုးပြောသည်ကို ဒဿ နှစ်ဆရာက ဟုတ်တန်ရာဟု ယူဆသည်။ ဒဿ နှစ်ဆရာက ဈာန်ဝင်ကြည့်နေသော နတ်သမီးရုပ်သည် ရှေးဟောင်းပစ္စည်း ဖြစ်လေသည်။

ခေတ်တစ်ခေတ်၏ အနုပညာလက်ရာ ဖြစ်ဟန်တူသည်။ ကာလတစ်ခုကို ညွှန်းဟန်တူသည်။

ဤအရုပ်ကို ကြည့်ပြီး ထိုအရုပ်ထုစဉ်က အနုပညာအဆင့်အတန်းနှင့် အခြေအနေတို့ကို သိရှိနိုင်သည်။ ပို၍ ကျယ်ပြန့်စွာ ပြောရလျှင် လူမှု ရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု တို့ကို အရိပ်အမြွက်သိနိုင်သည်။

ဤအချက်အလက်တို့သည် သမိုင်းဆိုင်ရာ သတင်းတို့ပင် ဖြစ်သည်ဟု ဒဿ နှစ်ဆရာက တွက်မိသည်။ ထို့ကြောင့် နတ်သမီးအရုပ်၌ သတင်းနှစ် မျိုး ပါနေသည်။

ကာလမဲ့

ဒဿ နှစ်ဆရာက ‘ဒီနတ်သမီးရုပ်ကို ဘာကြောင့် ငါ ထိန်းသိမ်းထားရတာ လဲ ’

ဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကို မေးကြည့်မိသေးသည်။ မမေ့နိုင်လို အမှတ်ရလောက်လိုဟု သူ ဖြေသည်။
Memorable ဟု ရွတ်လိုက်သည်။

ဒဿ နဆရာသည် အဘိဓာန်၏ လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုကို
ပြန်ကောက်လိုက်သည်။ ‘သရုပ်ကန်ပေါ်လှသော’ ဆိုသည်မှာ အလှကို ညွှန်းလေသလားဟု
စဉ်းစားမိသည်။

ဤနေရာ၌ ဗြိတိသျှ ဒဿ နဆရာ ရွှန်ဖောင်လေး၏ အမြင်ကို
သွားသတိရသည်။ ဖောင်လေးက ကာလသည် အလှ၏ အကြောင်းတရားတစ်ပါး
ဖြစ်သည်ဟု မြွက်ဆိုသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကြာရှည်အသက်ရှင်နိုင်သော အတိုင်းအတာ
length of survival ကြောင့် လက်ရာတစ်ရပ်သည် လှပခြင်း ဖြစ်သည်။

ရှေးဟောင်းပစ္စည်းစုသူတို့သည် ဟောင်းလေ ကြိုက်လေ ဖြစ်သည်။
ဤအချက်သည် ဖောင်းလေအယူအဆကို ထောက်ခံရာ ပြသည်။ ပစ္စည်းတစ်ခု
အသက်ရှင်နိုင်သော ကာလရှည်လေ၊ အရည်အသွေးကောင်းလေဟု ပြရမည်။ ပုံရသည်။
ဤအရည်အသွေးမှာ လည်း အလှပင် ဖြစ်လေသည်။ လက်ရာတစ်ရပ် ၏ အလှသည်
ကာလမဲ့နိုင်မှု timeless ပေါ် မူတည်လေသည်။

ကာလ၏ ဒဏ်ကို ခံနိုင်သော ပစ္စည်းသည် လှ၏ ။ ကာလကို တွန်းကန်နိုင်သော
ပစ္စည်းသည် လှ၏ ။ အကျည်းတန်သော အရုပ်တို့၌ လည်း ဤအရည်အချင်းပါရှိသည်။
ဥပမာ- ဘီးလူရုပ်၊ ထို့ကြောင့် အနုပညာလက်ရာတစ်ရပ်သည် ကာလကို ကျော်လွှားရန် ကြိုး
စားထားချက် တစ်ရပ်ပါလားဟု ဒဿ နဆရာက သဘောပေါက်သွားသည်။

ရှုပ်ထွေးနေခြင်း

ဒဿ နဆရာက ပေါင်းစည်းသွားသည်ဆိုသော စကားကို မသုံးချင်။
ရှုပ်ထွေးသွားသည်ဆိုသော စကားကိုသာ သုံးချင်သည်။

သူ၏ နတ်သမီးရုပ်သည် အဓိပ္ပာယ်ပါသည်။ သတင်းပါ၏ ။ အလှပါ၏ ။ အလှ၌
ပင် လက်ရာဖွဲ့စည်းပုံ၏ အလှနှင့် ကာလကို တွန်းကန်နိုင်သော အလှ နှစ် ဖက်စလုံး

ပါဝင်နေ၏။ ထို့အပြင် စားပွဲပေါ်မှာ တင်ထားသဖြင့် တင့်လှပေဟန် ဖြစ်နေသေး၏။
တစ်နည်းဆိုလျှင် ဒဿ နှစ်ရာ၏ အခန်းသည် တန်ဆာဆင်မှု ပြေပြစ်နေသည်။
decoration ဟုဆိုစို့။ တန်ဆာ ဆင်မှု သည် အသုံးဝင်မှု တန်ဖိုးပင် ဖြစ်လေ၏။

သို့ဖြင့် ဤအရည်အသွေးအားလုံးသည် နတ်သမီးအရုပ်ထဲတွင်
ပေါင်းစည်းနေသည်ဟု ဒဿ နှစ်ရာက မပြောချင်။ သူပြောချင်သည်မှာ ဤအရည်အသွေး
အားလုံးသည် နတ်သမီးအရုပ်ထဲတွင် ရှုပ်ထွေးနေသည်ဟူ၍ သာ ဖြစ်သည်။ confusion ဟု
အင်္ဂလိပ်လို ပြောချင်သည်။

တတိယကိစ္စ

နတ်သမီးအရုပ်တွင် ဘယ်သူဘယ်ဝါက ဘယ်နှစ် တွင် ထုလုပ်သည်ဟူ၍
လက်မှတ်မပါရှိပေ။ မည် သူ ထုမှန်း မသိ။ ဤအချက်ကို ဒဿ နှစ်ရာကို
သဘောကျသွားသည်။ အမည် မဖော်ပြမှု anonymity သည် ရှေးရိုးအစဉ်အလာ ဖြစ်ဟန်
တူပေသည်။

ယခုခေတ်၌ ကား ဤသို့ မဟုတ်တော့ပြီ။ ပန်းပု၌ လည်း လက်မှတ်ထိုး၏။
ပန်းချီကား၌ ဆိုဗွယ်ရာမရှိ။ စာပေ၌ မူ ကလောင်နာမည် ကိုယ်စီနှင့် ဖြစ်၏။
အလွန်ကြွားချင်ကြသည်။ ငါစိတ်စွဲ ပြင်းထန်လာကြပုံရသည်။ အတ္တအသိ self-conscious
အားကောင်းနေခြင်း ဖြစ်တန်ရသည်။

ဤကိစ္စသည် ဗြိတိသျှဒဿ နှစ်ရာသည် ရွှန်ဖောင်လေး၏ သုံးသပ်ချက်ကို
သွား၍ သတိရစေသည်။ ဖောင်လေးက အနုပညာရှင်၏ ကိစ္စသုံးပါးကို အကျဉ်းရုံး
ဖော်ပြသည်။ ပထမကိစ္စမှာ ပြင်ပလောကကို သရုပ်ဖော်ပြရန် ဖြစ်၏။ ဒုတိယကိစ္စမှာ
ပြင်ပလောကအပေါ် မိမိ၏ ခံစားချက်ကို ဖော်ပြရန် ဖြစ်၏။ inner-feeling ဟု ခေါ်သည်။

တတိယကိစ္စသည် ယခုအခါ အတော် အရေး ပါနေပါပြီ။ ဤသို့ အဘယ်ကြောင့်
အရေး ပါလာရသနည်းဆိုသော အချက်ကို ဒဿ နှစ်ရာက သိပ်မစဉ်းစားပါ။
သူစဉ်းစားသည့်အချက်က ယနေ့ အနုပညာသည် မည် သူနှင့် မှမတူ သီးသန့်ထူးခြားသော

အတ္တကို မမှာ :မယွင်းဖော်ပြရန် ဇောသန်နေသာ အချက် ဖြစ်သည်။ ယင်းမှာ ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် သီးသန့် ထူးခြားချက် individual ality ကို ဖော်ပြရန်သည် အနုပညာ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်လာခြင်း ဖြစ်လေ၏ ။

ထို့ကြောင့် မိမိ၏ ခံစားချက်တို့ကို လက်မှတ်ထိုးပြီး သိသာထင်ရှားလာစေကြ၏ ။ ရှေးရိုးအစဉ်အလာ နှင့် မတူတော့ချေ။

အကျဉ်းထောင်

တစ်ဖက်မှကြည့်လျှင် သီးသန့်ထူးခြားချက်ကို အဓိကဇောင်းပေးရန် အလိုငှာ ဟန် (စတိုင်လ်) အသီးသီးတို့ကို တီထွင်ကြံဆကြသည်။ သို့ဖြင့် ဟန်မှ လွတ်မြောက်ရေး ကို ကြိုး ပမ်းကြကုန်သည်။ ဟန်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ချပ်ချယ်ထားချက်တို့ကို ဖြစ်နိုင်သမျှ ခုတ်ထစ်ပြီး ရုန်းထွက်ကြကုန်သည်။ ပေါ်လာလိုက်သည့်ဟန်သစ်တွေ ။

ဤကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဒဿ နဆရာက Lebegengraum ဆိုသော လက်တင်စကားကို ရေရွမ်သည်။ ဤစကား၏ လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်မှာ သဘာဝအလျောက် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရန် ရည်စူးထားသော သီးသန့်နယ်မြေဟု အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။ ဂရိအဓိပ္ပာယ်၌ အသက်ရှင်နေထိုင်ရန် အကျယ်အဝန်း ဟု ထွက်သည်။

ဒဿ နဆရာတစ်ဦးက ထို့ထက် ကျယ်ဝန်းသည့် ပညာရှင်တစ်ဦးသည် အနုပညာရှင်းပေါင်း မြောက်မြားစွာ ထဲ၌ ရောပြီးနေရသည်မှာ မလွတ်လပ်။ အကျဉ်းထောင်ထဲနေရသလို ခံစားရသည်။ မိမိဖွံ့ဖြိုးမှု အတွက် နေရာမရှိဟု ခံစား ဖြစ်သည်။ ဤသို့သော စိုးရိမ်မှု ကြောင့် ပင် အများ သူငှာတို့နှင့် ပျမ်းမျှ ရောထွေးနေရသော ဘဝမှ ရုန်းထွက်လိုပြီး သီးသန့်နယ်မြေ ထူထောင်လိုလာသည်။ ဤသီးသန့်နယ်မြေ၌ မိမိ၏ အတ္တဖွံ့ဖြိုး ရေး သည် အစွမ်းရှိသရွေ့ အလားအလာရှိနိုင်ပါသည်။

မျက်မှော က်ခေတ်၌ အနုပညာရှင်တစ်ဦး၌ သီးသန့်နယ်မြေတွေ ရှိကြကုန်သည်။ အထက်တွင် ဟန်မှ လွတ်မြောက်ရေး အကြောင်းကိုသာ ပြောခဲ့သည်။ အနုပညာရှင်တို့သည် ဤမျှသာမကပါ။ နည်းနာပညာ technique တို့မှလည်း

လွတ်မြောက်ရန် ကြိုးပမ်းကြကုန်သည်။ ခြုံပြီး ပြောလျှင် အနုပညာရှင်တို့သည် မိမိတို့ သီးသန့်နယ်မြေ၌ ဟန်ကိုလည်းကောင်း၊ နည်းနာပညာကို လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်းအသုံးပြုမှုကိုလည်းကောင်း လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရှာဖွေကြံဆ စိတ်ကူးကြသည်ဟု ပြောရပါသည်။

ဥပစာ

ဟန်သည် အစစ်အမှန်ကို ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်စေသည်။ ပုံပျက်စေသည်။ ဤသို့ ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်စေခြင်းနှင့် ပုံပျက်စေခြင်း distortion တို့သည်ပင်လျှင် အနုပညာရှင်တို့၏ ကိရိယာတန်ဆာပလာ ဖြစ်နေသည်။

အစစ်အမှန်တစ်ရပ်ကို သိသိသာသာ ဖြစ်စေ၊ မသိမသာ ဖြစ်စေ ပုံပန်းဖျက်ပြီး ဖော်ပြသော အခါ အချို့က အနုပညာရှင်၌ အစစ်အမှန်ကို ကွက်တိသရုပ်ဖော်နိုင်သော စွမ်းပကားချို့တဲ့သော ကြောင့် သာ ဤသို့ ဖြစ်ရသည်ဟု ထင်ကြသည်။

ဒဿ နှစ်ဆရာသည် သူ့ဈာန်ဝင်ကြည့်နေသော နတ်သမီးရုပ်ကို ပြန်ကြည့်လိုက်သည်။ နတ်သမီးဆိုပြီး တကယ်ရှိသည့်တိုင်အောင် ရင်သားခုနစ် သွယ်ဟူ၍ ကား မရှိနိုင်သည့် အတွက်အ

အစစ်အမှန်ကို တစ်နည်းတစ်ပုံဖျက်ထားရာ ရောက်သည်ဟု တွေ့မိနေသည်။ သို့ရာတွင် ဤနတ်သမီးရုပ်ကို ရှေးအဆက်ဆက်က စုဆောင်းထားသူတစ်ဦးက “မျိုးအောင် နတ်သမီး” ဟူ၍ အမည် ပေးထားသည်ကို သတိရ၍ တင်စားမှန်း ရိပ်မိလိုက်သည်။

ဤကမ္ဘာမြေကြီး၏ အသီးအနှံတို့အတွက် မျိုးစေ့များ အောင်စေရာ သတည်းဟု ဆုတောင်းရာလော၊ လူသားတို့သည် ဦးရေအားဖြင့် တိုးပွားလာစေသော် ဟူ၍ ဆုတောင်းရာလောဟူ၍ ကား ဒဿ နှစ်ဆရာက မသိပါ။

သို့သော် ဥပစာတင်စားမှု metaphor မှန်တော့ သိလိုက်သည်။ ဟန်တစ်မျိုးဟုလည်း သိသည်။ သူ၏ နတ်သမီးရုပ်သည် အလှနှင့် သတင်းတို့ဖြင့် ရှုပ်ထွေးနေ၍ လည်း ဒဿ နှစ်ဆရာသည် ပီတိ ဖြစ်ရပြန်သည်။ ထို့နောက် သူသည် အိပ်ပျော်သွားသည်။ အနုပညာလက်ရာမြောက်လျှင် ညို၊ ဓါတ်အားကောင်းရသည်ဆိုသည်မှာ ထင်ရှားသွားဟန်

ရှိလေ၏ ။ ထို့အပြင်တွေ့ :ရတာ နက်လွန်းများ လွန်း၍ စိတ်မောသွားပြီး
အိပ်ပျော်သွားပုံလည်း ရပါသည်။

{ပန်းဝေသီး၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၉၅}

■

မျက်လုံးပြာ မျက်လုံးနက်

ဖြေဆေး

ပညာတွင် လည်းကောင်း၊ သိပ္ပံတွင် လည်းကောင်း အဆိပ်ရှိသည်။ ဖြေဆေးမှာ
ပိုပြီး ပညာထွန်းကားအောင် ပိုပြီး သိပ္ပံပညာဖွံ့ဖြိုး အောင် ကြိုးပမ်းဖို့ပင် ဖြစ်သည်။
ဤအဓိပ္ပာယ်ဖြင့် ‘ပညာဟူသည် မြတ်ရွှေအိုး’ ဆိုသော စကားကို နားလည်အပ်၏ ။

ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့ တိုးတက်ရာလမ်းသည် ချောမွေ့လှသည်မဟုတ်။
ဆူးငြောင့်ခလုတ်ကန်သင်းတို့နှင့် ပြည့်နက်နေခဲ့၏ ။ ဤဆူးငြောင့်ခလုတ် ကန်သင်းတို့ကို
ကျော်လွှားရသော အကြောင်းကြောင့်ပင် ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့တွင် သည်းထိပ်ရင်ဖိုမှု ၊
တုန်လှုပ်ချောက်ချားမှု တို့ ရှိခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ dramatic ဖြစ်သည်ဟု ပြောသည်။

ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့တွင် ဤဆူးငြောင့်ခလုတ်ကန်သင်းတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်သော
အရည်အချင်းနှင့် စွမ်းကားတို့ ရှိကြရမည် ။ ဤစွမ်းပကားမှာ လည်း ထွေထွေထူးထူးမဟုတ်။
အယူသီးမှု နှင့် ရှေးရိုးစွဲဆန်မှု တို့ကို ဖယ်ရှားပစ်နိုင်သော စွမ်းပကားပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းကို
heretication requirements ဟု ခေါ်သည်။

ရှေးရိုးအယူသီးမှု တို့ကိုပယ်၍ လွတ်လပ်စွာ တွေ့ :ခေါ် စူးစမ်းနိုင်ခဲ့၍ သာ
ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့သည် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့သည်
အနာဂတ်ကို ဦးတည်သည်။ ဤသို့ အနာဂတ်ကို ဦးတည်ခြင်းကိုပင် မော်ဒန် ဖြစ်သည်ဟု
ပြောကြသည်။ မော်ဒန်ကို ဝေဖန်သော ဝေဖန်ရေး တို့တွင် ရှေးရိုးစွဲကွန်ဆာဗေးတစ်

အရိပ်အယောင်တို့ကို ကောင်းမွန်စွာ မြင်တွေ့နိုင်သည်။

နိဗ္ဗာန်အကျိုး

ပညာသည် တစ်ခုလုံး ခြုံကြည့်ပါက မင်္ဂလာတစ်ပါး ဖြစ်သည်။ ဤမင်္ဂလာသည် သဘာဝနှင့် အညီအညွတ် ဖြစ်၍ တွန်းပေါ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ လူက ပညာရှာမှီးသည်မှာ သဘာဝပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပညာကို ပညာရှာရန် သက်သက်ဖြင့် ရှာမှီးခြင်းသည်ပင် ကောင်းလေစွဟု အရစ္စတိုတယ်လ်က ဟောပြောခဲ့ဖူးသည်။

သည့်နောက်ပိုင်း ခရစ်ယာန်ဘာသာရေး သမားတို့က ခရစ္စတိုတယ်လ်၏ အမြင်ကို ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ကြသည်။ ပညာကို ပညာရှာရန် သက်သက်ဖြင့် ရှာမှီးခြင်းသည် လူသားတို့အား အပြစ်တို့မှ ကယ်တင်မှု ၊ အပြစ်တို့မှ လွတ်မြောက်စေမှု (salvation) (ဝါ) ဘုရားသခင်ကို မေ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျူး ကျော်သည့်သဘောအထိ လည်း သက်ရောက်သည်ဟု ဝေဖန်သည်။

ပညာနှင့် သိပ္ပံသည် ယုံကြည်ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှု (faith) ကို ဝန်ဆောင်ရမည် ။ ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့သည် လွတ်မြောက်စေမှု နှင့် ဆီလျော်ရမည် ။ မြန်မာတို့ ပြောလေ့ပြောထရှိသော စကားနှင့် ပြောရလျှင် ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့သည် နိဗ္ဗာန်အကျိုးကို မျှော်ကိုးရပေမည် ။ လောကီသည် လောကုတ္တရာအကျိုးကို ဆောင်ရမည် ဟုလည်း ပြောနိုင်ဟန်ရှိသည်။

ယုံကြည် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်မှု နှင့် ဆီလျော်ရမည် ဟု ဆိုသော ကြောင့် အမှား (error) မရှိရပေ။ အမှားကို ပိတ်ပင်ထားခြင်း ။ တစ်နည်းပြောလျှင် သိလိုသော ဆန္ဒကို ပိတ်ပင်တားမြစ်ခြင်း ဖြစ်၏ ။ ဘာကိုမျှ မစမ်းသပ်ရပေ။ စမ်းသပ်လျှင် အမှားတွေ့မည် ဖြစ်၏ ။ အယူသီးရှေးရိုးဆန်မှု ဖြင့် ဉာဏ်အလင်းရောင် ပိတ်ဆို့လေသည်။

တဏှာ

ဤတွင် ဒဿ နှစ်ဆရာတို့ အလုပ်ပေါ်လာသည်။ လက်တင်စကား (curiosrrus) သည်လည်း ရေပန်းစားလာသည်။ ပြင်းပြစွာ သိလိုစိတ်ဟု

အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။

ဒဿ နဆရာတို့က ပြင်းပြစွာ သိလိုစိတ်ကို အကြောင်းပြ၍ ပညာကို အာသာငမ်းငမ်းရှားမှီးလိုသော ကိစ္စကို ပြောဆိုလာသော အခါ ဘာသာရေး ဆရာတို့က ဤသို့ ပညာကို အာသာငမ်းငမ်းတောင့်တမှု သည် အနက်ရှိုင်းဆုံးအပိုင်း (ဂေါ့)ဆီသို့ သဒ္ဓါတရားပွားများ ပြီး ကြည်ညိုစိတ်ဖြင့် ရောက်ရှိစေဖို့ ရည်သန်ခြင်း မဟုတ်။ အပေါ်ယံမျှ အပြင်ပန်းဘက်၌ သာ အာရုံစိုက်ဖို့ရာ ဖြစ်သည်ဟု ဝေဖန်ကြသည်။

ထို့ကြောင့် ပညာကို အာသာငမ်းငမ်းရှားမှီးမှုသည် တဏှာ ဖြစ်ပေ၏ ။ ဤတဏှာသည် ဘာသာရေး အမြင်အရကြည့်လျှင် အကုသိုလ် ဖြစ်၍ ကျင့်ဝတ်သီလသိက္ခာဘက်မှ ကြည့်လှင် ဒုစရိုက် (vice) ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလေသည်။ အရစ္စတိုတယ်လ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သည်။

ကာလအတော် ကြာညောင်းလာသော အခါကျမှ ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့လောကတွင် ဖြစ်ပေါ်သော ပြင်းထန်သော သိလိုစိတ် (တဏှာ) သည် ဒုစရိုက်အဖြစ်မှ မင်္ဂလာအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခံရလေတော့သည်။ အကုသိုလ်မှ ကုသိုလ်အဖြစ် ပြောင်းလဲဖို့ရာကား ကျင့်ဝတ်သီလပိုင်း အမြင်ပေါ်တွင် မူတည်၍ အမျိုးမျိုး ဖြစ်နိုင်လိမ့်မည် ဟု ဆိုနေကြသည်။

အစစ်အမှန်

ဤနေရာ၌ ကျင့်ဝတ်သီလ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ကြည့်ကြသည်။ ဂျာမန်ဒဿ နပညာရှင်တစ်ဦး၏ အဆိုအရ ကျင့်ဝတ်သီလတို့မည် သည် “မ ဖြစ်နိုင်စွာ ပြုမူနိုင်သော အလားအလာတို့ကို ဖော်ပြရာတရားများ” ဖြစ်ကြကုန်သည်။

ဤသို့ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြီးသည့်နောက် အစစ်အမှန်နှင့် သွင်ပြင်လက္ခဏာတို့အကြောင်းကို ရှင်းပြသည်။ ဒဿ နပညာရှင် ကန့်၏ အဆိုအရ ဂေါ့(ဒ်) က သိသော မြင်သော အစစ်အမှန်နှင့် လူနှင့် သိပ္ပံပညာတို့က သိသော ၊ မြင်သော အစစ်အမှန်တို့မှာ မတူကြပေ။ သိပ္ပံက သိသော အစစ်အမှန်တို့သည်မှာ တကယ့်တကယ်၌ သွင်ပြင်လက္ခဏာတို့သာ ဖြစ်လေ၏ ။ တကယ့်အစစ်အမှန်မဟုတ်ပေ။

သိပ္ပံပညာသည် ဒဿ နပညာရှင်ကန့်၏ အဆိုအမိန့်အတိုင်း ဆိုလျှင် ဂေါ်ဒက သိသော၊ မြင်သော အစစ်အမှန်နှင့် ဝေးဝေးမှ ရှောင်ရှားအပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤသို့ ရှောင်ရှားမှ ဖြစ်မည် ဆိုသော ရှေးရိုးစွဲအမြင်နှင့် ဖီလာဆန်ကျင်ပြီး တခြားအမြင်တစ်မျိုးကို ထူထောင်ဖို့ရာ အလွန်ခက်ခဲခဲ့သည်။ တကယ့်အစစ်အမှန် ။ မူလဘူတအစစ်အမှန်ကို လူတို့က မသိကောင်းပေ။

မည် သို့ပင် ဖြစ်စေကားမူ ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့တွင် ရှေးရိုးစွဲအယူသီးမှု နှင့် ကွဲလွဲသော အမြင်ထူး၊ အမြင်ဆန်းတို့ကို ဖော်ထုတ်နိုင်သော စွမ်းပကား ရှိလေ၏။ ယင်းကို “heresy capacity” ဟု ခေါ်သည်။ ဤအမြင်ထူး အမြင်ဆန်းတို့ကို မွေးထုတ်ပေးနိုင်သည်မှာ လည်း ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့တွင် ရည်စူးချက်ပြောင်းလဲသွားသော ကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဤအပြောင်းအလဲမှာ မူလရှိသော ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့သည် နိဗ္ဗာန်ကို မျှော်ကိုးရမည် ဆိုသော ရည်စူးချက်မှ အမှန်တရားကို ရှာဖွေရန်ဆိုသော ရည်စူးချက်ဘက်ဆီသို့ ပြောင်းလဲသွားသော အပြောင်းအလဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဤအပြောင်းအလဲကြောင့် ပြင်းထန်စွာ သိလိုစိတ်သည် လွတ်လပ်သွားပေသည်။ free to be curious ဟု ရေး ကြသည်။

မှာ နိုင်ပြီ

ပြင်းထန်စွာ သိလိုစိတ် လွတ်လပ်သွားသည်ဆိုသည်မှာ ဘာအတွက် သိလိုစိတ် ဖြစ်ရသနည်းဆိုပြီ မေးခွန်း ထုတ်စရာမလိုတော့သည့်အထိ လွတ်လပ်သွားခြင်းမည် ။ ဘာအတွက်မှ မဟုတ်ဘဲနဲ့ သိလိုစိတ်သည် လွတ်လပ်နိုင်၏။ သိလိုစိတ်၌ ရည်ရွယ်ချက်တို့ ပန်းတိုင်တို့ မရှိတော့ပေ။ သိလိုစိတ်သက်သက်ဖြင့် သိရှိပိုင်ခွင့်ရှိ၏။

ယခင်အခါက ဆိုလျှင် ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့သည် ဘာသာရေး အနှောင်အဖွဲ့ နှင့် အရိပ်အာဝါသအောက်တွင် ကျဉ်းပြီး၊ ကျုံ့ပြီးနေခဲ့ရသည်။ ယခု ဤအနှောင်အဖွဲ့တို့ကို ရိုက်ချုးရသော အခါ သိလိုစိတ်၌ အနှောင်အဖွဲ့တို့ ကင်းရှင်းသွားတော့သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

တစ်ဖန် အနှောင်အဖွဲ့ကင်းသည်ဆိုသည်မှာ အမှားကို ခွင့်ပြုခြင်းမည် သည်။ သိပ္ပံပညာသည် သုတေသနနှင့် လက်တွေ့ စမ်းသပ်မှု တို့အပေါ်တွင် အခြေတည်ရသဖြင့် ဖြစ်လေရကား အမှားများ ကြုံတွေ့ ရစမြဲ ဖြစ်သည်။ ဘာသာရေး ခေတ်၌ ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့သည် ဘာသာရေး ဩဝါဒတို့မှ မသွေဖယ်ရပေ။ တစ်စက်ကလေး၊ တစ်ကြောင်းကလေးမှ အမှားမခံ။ အမှားကို လုံးဝတားမြစ်၏ ။

ယခု လွတ်လပ်ပြီး။ အမှားတို့ကို ကြုံတွေ့ နိုင်ပြီ။ အမှားတို့ကို ဖြတ်သန်း၍ အမှန်တို့ကို ရှာဖွေနိုင်ပြီ။ သို့ဖြင့် အမှားနှင့် အမှန်တို့ကို ပါရဂူတို့က အချိုး အစားဖွဲ့ပြနိုင်ပြီ။ သိပ္ပံသည် အမှားကို မတားမြစ်။ အမှားကို မမှားရဟု ပိတ်ပင်တားမြစ်ချက်တို့ကို တက်နိုင်သမျှ အနည်းဆုံး ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်သည်။ မှားလျှင်လည်း ဒဏ်ခတ်အရေး ယူမည် ။ ဘာလုပ်မည် ဖြစ်၍ မရှိပေ။

ထို့ကြောင့် သိပ္ပံပညာသည် အကျိုးဆက်မရှိသော အမှားတို့ဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံ (Institution for errors without consequences) ဟု ပြောလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။

အကျိုးဆက်မလို

သိလိုစိတ် လွတ်လပ်သော အခါ ပညာလောကတွင် သည်းထိတ်ရင်ဖိုမှု တို့သည်လည်း နည်းပါးသွားသည်။ အလယ်ခေတ်ကဆိုလျှင် ဘာသာရေး အဆိုအမိန့်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ကွဲလွဲမိသည်နှင့် ဘာသာရေး အသိုင်းအဝိုင်းတို့၏ ပြစ်တင်ရှုတ်ချမှု တို့ကို ပြင်းထန်စွာ ခံရသည်။ ဤသို့ ခံရမည် ကို သိလျက်နှင့် စူးစမ်းရှာဖွေမှု တို့ကို ပြုသော အခါ အလွန်မှသည်ထိန်ရင်ဖိုစရာ ကောင်းသည်။ ယခုခေတ်လို နိဘယ်လ်ဆုရဖို့ဆိုသည်မှာ ဝေးစွာ ပြစ်ဒဏ်ခံရဖို့က များ သည်။

သိလိုစိတ် လွတ်လပ်မှု ကြောင့် ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်တုံတရား (rationality) အောင်ပွဲခံလာရသည်။ ဥာဏ်အလင်းရောင် သည် ဖောက်ထွက်ခွင့်ရသွားသည်။ enlightenment thrust ဟု ပြောသည်။ ပကတိတရားနှင့် ကျိုးကြောင်း ဆင်ခြင်မှု တို့သည်

နေရာရလာကြသည်။

ထို့အပြင် အမှာ :နှင့် အမှန် မျက်နှာစာကို အကောင်းနှင့် အဆိုးမျက်နှာစာနှင့်
ခွဲခြားပစ်နိုင်သည်လည်း ရှိလာသည်။ အမှာ :တို့ကို ဖြတ်သန်းရင်း အမှန်ကို ရှာဖွေရာတွင်
ကောင်းသလား၊ ဆိုးသလားဆိုသော သီလပြဿ နာကို ဘေးချိတ်
သီးသန့်ထားနိုင်လာကြသည်။

တစ်စုံတစ်ရာသော အမှာ :သည် ကောင်းသလား၊ ဆိုးသလား။
တစ်စုံတစ်ရာသော အမှန်သည် ကောင်းသလား၊ ဆိုးသလား။ ဤသို့ မေးခွန်းထုတ်၍
စဉ်းစားခြင်းသည် အမှန်နှင့် အမှာ :ကို အကျိုးဆက်ဖြင့် ရှုမြင်ခြင်း ဖြစ်လေ၏ ။

ယခု အမှန်အမှာ :ကိစ္စကို ကောင်းသလား ဆိုးသလားဆိုသော အကျိုးဆက်ဖြင့်
ကြည့်သည် မဟုတ်သော ကြောင့် အမှာ :လည်း၊ အကျိုးဆက်မရှိ၊ အမှန်လည်း အကျ
းဆက်မရှိ။ ဤသို့ အကျိုးဆက်ကို မမျှော်မှန်းဘဲ အမှာ :တို့မှ တစ်ဆင့် အမှန်ကို
ရှာဖွေခြင်းကြောင့် လည်း ပညာနှင့် သိပ္ပံပညာတို့သည် ယခုကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ခဲ့သည်ဟု
ဆိုကြသည်။ နိဗ္ဗာန်ကို မျှော်ကိုးရသော ဘဝမှ အကျိုး ဆက်ကို မမျှော်ကိုးသော အခြေသို့
ဆိုက်ခဲ့ပြီ။

ဒေါသုပုန်

အကောင်းအဆိုး အကျိုး ဆက်ကို ရည်စူးမထားဟုဆိုလျှင် ပညာနှင့် သိပ္ပံတို့တွင်
သီလကျင့်ဝတ်မရှိတော့ပေဘူးလားဟု မေးစရာပေါ်လာသည်။

ဤမေးခွန်းကို မဖြေကြားမီ ပညာဖွံ့ဖြိုး မှု ၏ လက်ရှိအနေအထားကို
ပညာရှင်တစ်ဦးက ကနဦး သရုပ်ဖော်ပြလိုက်သည်။

(၁) ပညာနှင့် သိပ္ပံပညာတို့သည် မူလက အယူသီး ရေး ရိုးစွဲတို့ကို
ဆန့်ကျင်ကြသည်ဆိုသော ဆွဲဆောင်မှု ရှိခဲ့သည်။ ယခု ဤဆွဲဆောင်မှု သည်
မှေးမှိန်ပျောက်ကွယ်လုမတက် ဖြစ်သွားသဖြင့် သည်းထိပ်စရာ၊
ရင်ဖိုစရာလျှော့ပါးသွားတော့သည်။ သိပ္ပံပညာပညာတွေ .ရှိချက်တို့သည် ယခင်ကကဲ့သို့

ရင်တုန်စရာ၊ စိတ်မောစရာ မကောင်းတော့ပေ။ တအံ့တဩ ဖြစ်မှု နည်းသွားသည်။

(၂) အယူသီး ရှေးရိုးစွဲသမားတို့သည် သိပ္ပံပညာ၏ တွေ့ရှိချက်ရလဒ်တို့ အပေါ် ဒေါသပုန်ထခဲ့ကြသည်။ ဘုရားဟောနှင့် သွေဖည်မည် ။ ငရဲရောက်မည် ။ ဘာမည်စသည်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ခဲ့ကြသည်။ ဤသို့သော သီလဆိုင်ရာ ဒေါသပုန် (moral indignation) တို့သည် သိပ္ပံပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အလိုငှာ ဖြစ်စေ၊ သည်းထိပ်ရင်ဖိုရန် အလိုငှာ ဖြစ်စေ လိုအပ်သည်။

(ရနံ့သစ်၊ ဇူလိုင် ၁၉၉၆)

